

DARBO GRUPĖS PASIŪLYMAMS DĖL VALSTYBINIŲ MOKSLINIŲ TYRIMŲ INSTITUTŲ VEIKLOS KOKYBĖS GERINIMO PARENGTI PATIKSLINTA ATASKAITA

I. ĮVADAS

Darbo grupės sudėtis ir uždutis

1. Darbo grupė pasiūlymams dėl valstybinių mokslinių tyrimų institutų (toliau – Institutai) veiklos kokybės gerinimo parengti sudaryta 2017 m. lapkričio 10 d. Nr. 213 Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko potvarkiu, atsižvelgiant į XVII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarė Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 140 punktą ir 143.2 papunktį.

Darbo grupės sudėtis:

- Jurgita Petrauskienė – švietimo ir mokslo ministrė (darbo grupės vadovė);
- Eugenijus Butkus – švietimo ir mokslo ministro patarėjas;
- Ramunė Dirvanskienė – viešosios įstaigos „Investuok Lietuvoje“ programos „Kurk Lietuvai“ dalyvė;
- Unė Kaunaitė – Ministro Pirmininko patarėja;
- Milena Medineckienė – Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjungos pirmininkė;
- Rūta Petrauskaitė – Lietuvos mokslo tarybos pirmininko pavaduotoja;
- Valdemaras Razumas – Lietuvos mokslų akademijos prezidentas;
- Ramojus Reimeris – Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centro Inovacijų politikos analizės skyriaus vedėjas, atliekantis direktoriaus funkcijas;
- Ana Stankaitienė – Vyriausybės kanceliarijos Strateginių kompetencijų grupės vyriausioji patarėja;
- Virginijus Šikšnys – Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centro tarybos pirmininkas;
- Gintaras Vilda – ūkio viceministras (pagal Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko 2018 m. balandžio 9 d. potvarkį „Dėl 2017 m. lapkričio 10 d. potvarkio Nr. 213 „Dėl darbo grupės pasiūlymams dėl valstybinių mokslinių tyrimų institutų veiklos kokybės gerinimo parengti sudarymo“ pakeitimo“)
- Giedrius Viliūnas – švietimo ir mokslo viceministras;

Augustinas Vizbaras – UAB „Brolis Semiconductors“ Lustų technologijos skyriaus vadovas.

2. Darbo grupės užduotis – atsižvelgiant į Vyriausybės programos nuostatas, parengti ir iki 2018 m. sausio 31 d. (pakeitus potvarkį – iki 2018 m. gegužės 1 d.) pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl Institutų veiklos kokybės gerinimo.

3. Darbo grupės pirminė ataskaita buvo pristatyta Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų strateginės tarybos posėdyje 2018 m. kovo 8 d. Išklausiusi ataskaitą, MTEPI strateginė taryba darbo grupei pavedė tęsti darbą ir pateikti detalesnius siūlymus dėl institutų veiklos kokybės gerinimo, naujo veiklos ir finansavimo modelio bei galimo jų tinklo optimizavimo, atsižvelgiant į posėdžio metu išsakytus siūlymus ir pastabas (MTEPI tarybos 2018–03-08 posėdžio protokolas Nr. TI-7).

4. Atsižvelgiant į MTEPI strateginės tarybos pastabas, ministerijų, verslo atstovų, visuomeninių organizacijų, Institutų bendruomenių išsakytus siūlymus, patikslintoje Ataskaitoje peržiūrėtos ir pakoreguotos Bendrosios išvados, Bendrieji siūlymai ir Siūlymai dėl atskirų institutų.

Užduoties objektas

5. Pagal Mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSĮ) 4 straipsnio 11 dalį Institutas yra Lietuvos Respublikoje įregistruotas juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla – moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra (toliau – MTEP).

5.1. Pagal MSĮ 12 straipsnio 2 dalį Institutas yra mokslo ir studijų institucija, kuri vykdo valstybei, visuomenei ar ūkio subjektams svarbius ilgalaikius instituto įstatuose nustatytų krypčių MTEP.

5.2. Šio straipsnio 3 dalyje nustatomi pagrindiniai Institutų veiklos tikslai: 1. vykdyti šalies ūkio, kultūros, sveikatos apsaugos ir visuomenės tęstinumui ir plėtrai svarbius ilgalaikius tam tikrų krypčių MTEP; 2. bendradarbiauti su verslo, valdžios ir visuomenės atstovais, vykdyti MTEP užsakomuosius darbus, teikti metodologinę, metodinę ir kitą pagalbą; 3. skleisti visuomenėje mokslo žinias, diegti jas į kultūrą, švietimą, sveikatos apsaugą bei socialinėje ir ūkinėje veikloje, prisidėti prie inovacijomis ir žiniomis grindžiamos ekonomikos kūrimo, žinioms imlios visuomenės ugdymo.

5.3. Šio straipsnio 4 dalis taip pat nustato, kad Institutai, kurių tikslas – kaupti, sisteminti, saugoti, skleisti nematerialųjį ir dokumentinį lituanistikos paveldą, vykdyti

fundamentinius lietuvių kalbos, etnologijos, raštijos, kultūros ir istorijos paveldo tyrimus, turi ypatingos nacionalinės svarbos statusą.

5.4. Atskiru įstatymu apibrėžti Nacionalinio vėžio instituto pagrindiniai veiklos tikslai: 1. vykdyti šalies ūkio, sveikatos apsaugos ir visuomenės tęstinumui ir plėtrai svarbius ilgalaikius onkologijos ir gretutinių kryptių MTEP ir užtikrinti valstybės tarptautinio lygio mokslinę kompetenciją onkologijos ir gretutinėse kryptyse; 2. bendradarbiauti su verslo, valdžios ir visuomenės atstovais ir vykdyti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbus; 3. teikti sveikatos priežiūros įstaigoms metodologinę, metodinę ir kitą pagalbą vėžio kontrolės klausimais; koordinuoti vėžio kontrolės veiklą Lietuvoje ir teikti Sveikatos apsaugos ministerijai pasiūlymus dėl onkologinės pagalbos tobulinimo; 4. skleisti onkologijos mokslo žinias visuomenėje, diegti jas į švietimą, sveikatos apsaugą, prisidėti prie inovacijomis ir žiniomis grindžiamos ekonomikos kūrimo; 5. diegti onkologijos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatus į praktiką; 6. teikti aukščiausio lygio specializuotas ir individualizuotas onkologijos asmens sveikatos priežiūros paslaugas Lietuvos ir užsienio gyventojams; 7. tvarkyti populiacinį Vėžio registrą; 8. tvarkyti žmogaus biologinę medžiagą ir medicininę informaciją; 9. pagal savo kompetenciją atstovauti Lietuvos onkologijai Europos ir tarptautinėse organizacijose ir Lietuvai sprendžiant su vėžio kontrole susijusius klausimus.¹

6. Lietuvoje veikia 13 Institutų: Fizinių ir technologijos mokslų centras (FTMC), Gamtos tyrimų centras (GTC), Inovatyvios medicinos centras (IMC), Lietuvių kalbos institutas (LKI), Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (LLTI), Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas (LAEI), Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras (LAMMC), Lietuvos energetikos institutas (LEI), Lietuvos istorijos institutas (LII), Lietuvos kultūros tyrimų institutas (LKTI), Lietuvos socialinių tyrimų centras (LSTC), Lietuvos teisės institutas (LTI), Nacionalinis vėžio institutas (NVI). Detalesnės šių Institutų veiklos charakteristikos pateikiamos 1 priede.

7. Greta minėtų Institutų Lietuvoje veikia ir 9 nevalstybiniai mokslinių tyrimų institutai: VšĮ „Aukštieji algoritmai“, VšĮ „Baltijos pažangių technologijų institutas“, VšĮ „Europos socialiniai, teisiniai ir ekonominiai projektai“, VšĮ „Kosmoso mokslo ir technologijų institutas“, VšĮ „Perspektyvinių technologijų taikomųjų tyrimų institutas“, VšĮ „Rytų Europos studijų centras“, UAB „Visionary Analytics“, VšĮ „Viešosios politikos ir vadybos institutas“, VšĮ „Žmogaus studijų centras“. Nevalstybiniai mokslinių tyrimų institutai nėra darbo grupės užduoties objektas. Paminėtina, kad Institutams artimą organizacinę formą ir kai kurias artimas

---

¹ Lietuvos Respublikos Nacionalinio vėžio instituto įstatymas (2014), <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/faf1bfc0cba011e387b1ebf12f4d03ee>

funkcijas turi ir tokios valstybės biudžetinės ir viešosios įstaigos kaip Aerogeodezijos institutas, Higienos institutas, Kelių ir transporto institutas, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos institutas, Valstybinis miškotvarkos institutas. Šių įstaigų pagrindinė veikla nėra MTEP, todėl jų veikla šioje ataskaitoje nenagrinėjama.

8. Daugiau kaip pusė Institutų, atitinkamai keturi ir trys, veikia humanitarinių (toliau H: LKI, LLTI, LII, LKTI) ir socialinių (toliau S: LAEI, LSTC, LTI) mokslų srityse. Visų keturių humanitarinių institutų veiklos pobūdis atitinka MSĮ 12 straipsnio 4 dalyje nurodytą lituanistinių institutų veiklos pobūdį². Dar trys institutai veikia biomedicinos (toliau B: IMC, NVI, GTC), du – technologijos (toliau T: FTMC ir LEI), po vieną – fizinių (toliau F: FTMC) ir žemės ūkio (toliau A: LAMMC) mokslų srityse.

9. Greta pagrindinės mokslo srities keturi Institutai vykdo reikšmingesnės apimties gretutinės mokslo srities tyrimus: FTMC (F,T), GTC (B,F), LEI (T,S) ir LAMMC (A,B).

10. Dabartiniai Institutai yra keliais etapais vykdytų pertvarkymų rezultatas. Todėl dalis jų yra sudėtiniai, susidedantys iš keleto gretimų veiklos sričių, ne visada vienodo mokslinio pajėgumo iš dalies autonomiškų padalinių, o kiti vientisi, siauriau specializuotos mokslo krypties ir paprastai mažesnio arba visiškai nedidelio mokslinio pajėgumo. Institutų evoliucija iki dabartinės būklės pavaizduota 2 priede.

11. Dalis Institutų (F, B, T, A sričių) yra įsitraukę į platesnes mokslo ir inovacijų sistemos struktūras – mokslo, studijų ir verslo slėnius, asociacijas, mokslo ir technologijų parkų veiklą, artimiau bendradarbiauja su universitetais, teikia atviros prieigos centrų (APC) paslaugas. S ir H sričių institutai į šias struktūras yra integruoti silpniau arba jose visai nedalyvauja. Šie Institutų vaidmenys mokslo ir inovacijų sistemoje atvaizduoti 3 priede.

Analizės aprėptis

12. Darbo grupė išnagrinėjo Institutų veiklos teisinį reguliavimą; šio mokslo ir studijų institucijų tipo raidą Lietuvoje; pastarųjų metų Institutų veiklos planavimo dokumentus ir jos rezultatus; Institutų veiklos ekspertinių vertinimų ataskaitas; įvertino Europos Sąjungos ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau EBPO) valstybių patirtį analogiškų mokslo ir studijų institucijų veiklos srityje.

---

² Lituanistiniai moksliniai tyrimai – moksliniai tyrimai, kurių objektas yra Lietuvos valstybės, visuomenės, tautos ir kalbos dabartis ir raida, Lietuvos kultūros ir gamtos paveldas (*Valstybinė lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programa*: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/e3366320f89711e4927fda1d051299fb>)

13. Kertiniai ataskaitoje panaudoti šaltiniai – MOSTA organizuoto mokslinės veiklos palyginamojo vertinimo ataskaita (2015), Lietuvos mokslo tarybos 2014–2016 m. mokslinės veiklos vertinimo duomenys, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 411 patvirtinta prioritetinių MTEP ir inovacijų raidos sumanios specializacijos krypčių ir jų prioritetų įgyvendinimo programa (2014–2020 m.), Nacionalinė darnaus vystymosi strategija (2009–2020 m.), Lietuvos mokslo tarybos parengta Lietuvos humanitarinių ir socialinių mokslų institucijų konsolidavimo ir plėtros galimybių studija (2009), MOSTA atlikta Institutų darbuotojų apklausa (2017), Europos Komisijos programos „Horizontas 2020“ politikos paramos priemonės „Metodinė pagalba Lietuvai“ tarptautinių ekspertų išvados (2017), 2018 m. Europos semestro šalies ataskaitą (*2018 European Semester: Country Report - Lithuania*). Tarptautinės patirties šaltiniai prieinami Europos Komisijos institucijų ir EBPO tinklalapiuose ir atskirose publikacijose, kurios nurodomos toliau.

14. Rengdama siūlymus, darbo grupė susitiko su Institutų vadovybe (direktoriais ir tarybų pirmininkais), bendravo su socialiniais dalininkais (šakinėmis ministerijomis, asocijuotomis verslo struktūromis, mokslo organizacijų atstovais), lankėsi atskiruose Institutuose, dalyvavo viešose diskusijose.

Metodologinės nuostatos

15. Darbo grupė išskyrė dvi siūlymų dėl Institutų veiklos kokybės gerinimo grupes: bendruosius siūlymus dėl institutų sistemos ir siūlymus dėl atskirų institutų.

16. Formuluodama bendruosius siūlymus dėl Institutų sistemos, darbo grupė vadovavosi MSĮ, Technologijų ir inovacijų įstatymo (toliau – TIĮ), Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. rugsėjo 27 d. Nr. XII-2654 patvirtintų Mokslo ir inovacijų politikos kaitos gairių nuostatomis ir ekspertinėmis įžvalgomis apie mokslinių tyrimų institucijų sistemos raidą tarptautinėje erdvėje. MSĮ4 straipsnio 11 dalis, 12 straipsnis apibrėžia **mokslinių tyrimų instituto veiklos specifika**, lyginant su kitais mokslo ir studijų institucijų tipais. TIĮ, Mokslo ir inovacijų politikos kaitos gairės pabrėžia mokslinių tyrimų sistemos svarbą šalies ekonomikos ir kitų sričių raidai ir akcentuoja **žinių ir technologijų perdavimo, taikymo inovacijoms kurti svarbą**. Tarptautinė patirtis leidžia tiksliau apibrėžti **perspektyviausias dabartinių Institutų raidos galimybes**. Bendrosios išvados apie dabartinę Institutų būklę tarptautiniame kontekste išdėstytos šios ataskaitos II dalyje. Siūlymai dėl visų Institutų teisinio reguliavimo, finansavimo sistemos tobulinimo išdėstyti ataskaitos III dalyje.

17. Formuluodama siūlymus dėl atskirų Institutų veiklos kokybės gerinimo, darbo grupė vadovavosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. rugsėjo 16 d. nutarimu Nr. 1170 patvirtintais Institutų steigimo tvarkos, steigimo dokumentų reikalavimų, veiklos kvalifikacinių reikalavimų ir veiklos priežiūros tvarkos aprašais. Šiuose dokumentuose nustatyti tokie Instituto veiklos kvalifikaciniai reikalavimai (toliau – Reikalavimai):

17.1. Institutas vykdo **valstybės, ūkio ar visuomenės plėtrai svarbius** tam tikros krypties **ilgalaikius MTEP**, užtikrina valstybės **kompetenciją** tam tikroje mokslo srityje ir Lietuvos mokslinių tyrimų **integraciją į Europos mokslinių tyrimų erdvę**;

17.2. Instituto įstatuose numatytos vykdyti MTEP kryptys yra tokios valstybinės svarbos, kad joms įgyvendinti yra **būtinai savarankiškas institutas**;

17.3. Instituto **pagrindinė veikla yra MTEP**;

17.4. Instituto mokslininkų ir kitų **tyrėjų skaičius yra pakankamas**, kad Institutas įgyvendintų įstatuose nurodytus tikslus;

17.5. Instituto mokslininkų ir kitų tyrėjų **kompetencija yra pakankama** MTEP veiklai vykdyti instituto įstatuose nurodytose kryptyse;

17.6. Instituto per metus **iš MTEP užsakymų gaunamos pajamos**, be iš valstybės biudžeto gaunamų asignavimų, pradedant trečiais metais nuo Instituto įsteigimo, sudaro ne mažiau nei **5–25** procentus, palyginti su valstybės biudžeto asignavimais (be specialiųjų programų lėšų), o pradedant šeštais metais – ne mažiau nei **10–50** procentų, priklausomai nuo Instituto mokslinių tyrimų srities. (Šiame punkte nurodyto kvalifikacinio reikalavimo terminai Institutams suėjo atitinkamai 2012 ir 2016 m.)

18. Formuluodama siūlymus dėl atskirų institutų veiklos kokybės gerinimo, šiuos kvalifikacinius reikalavimus darbo grupė taikė tokiu nuoseklumu:

18.1. Pirmiausia žiūrėta, ar Institutas atitinka veiklos profilio ir lygio kriterijus (17.3, 17.1). Nustačius, kad didelę Instituto vykdomos veiklos dalį sudaro ne MTEP arba MTEP veiklos lygis nėra aukštas, buvo svarstoma galimybė Instituto statusą keisti iš valstybinio mokslinių tyrimų instituto į kitokio pobūdžio biudžetinę arba viešąją įstaigą arba jį integruoti su kita, pakankamo mokslinio lygio mokslo ir studijų institucija.

18.2. Antruoju žingsniu buvo analizuojama, ar Instituto vykdomi MTEP tebėra tokios valstybinės svarbos, kad jiems įgyvendinti būtų reikalingas atskiras institutas, ar jie nėra dubliuojami kitų mokslo ir studijų institucijų (17.2, 17.1). Nustačius, kad Instituto vykdoma MTEP neturi išskirtinės valstybinės svarbos arba dubliuoja kitų mokslo ir studijų institucijų vykdomą MTEP, buvo svarstomas siūlymas Institutą prijungti prie kitos mokslo ir studijų institucijos.

18.3. Trečiuoju žingsniu buvo vertinama, ar Instituto potencialas ir jo kompetencija yra pakankami atlikti įstatuose nurodytiems tikslams (17.4, 17.5). Nustačius, kad potencialas ir kompetencija nėra pakankami, buvo svarstomos galimybės Institutą reorganizuoti sujungimo arba prijungimo prie kito panašaus profilio įstaigos būdu arba jį stiprinti, jeigu būtų konstatuota tokio profilio Instituto būtinybė valstybės mastu.

18.4. Ketvirtuoju žingsniu buvo nagrinėjama, ar jam pavestos krypties MTEP Institutas vykdo efektyviai, ar atlieka pakankamai užsakymų išoriniam užsakovui (17.6). Šios analizės pagrindu buvo formuluojami siūlymai dėl Instituto profilio ir paskirties tikslinimo.

18.5. Institutų atitiktis Reikalavimams apibendrinta individualiuose jų profilių aprašuose (žr. 1 priedą). Šių duomenų analizės pagrindu suformuluoti siūlymai dėl konkrečių Institutų veiklos kokybės gerinimo, atsižvelgiant į bendrųjų siūlymų dėl Institutų sistemos veiklos kokybės gerinimo kontekstą, išdėstyti šios ataskaitos IV dalyje.

II. BENDROSIOS IŠVADOS

Tarptautinė patirtis

19. Tarptautinei praktikai būdinga didelė Institutų profilių, funkcijų ir veiklos krypčių įvairovė. Institutai gali būti plačios aprėpties, sektoriniai ar siaurai specializuoti, orientuoti tiek į viešąjį, tiek į privatų sektorių, taip pat ir mišrūs. Institutų mokslo tiriamoji veikla esti tiek fundamentinio, tiek taikomojo pobūdžio, tačiau paprastai jų vaidmens mokslo ir inovacijų sistemoje specifika yra susijusi su žinių bei technologijų kūrimu ir perdavimu. Tipinė Institutų funkcija yra **tenkinti aiškiai apibrėžtus viešojo sektoriaus ir verslo poreikius, atlikti valstybės ar verslo užsakymus, MTEP priemonėmis prisidėti prie globalių iššūkių sprendimo**³.

20. Pirmaujančiose pasaulio šalyse vyrauja tendencija Institutus orientuoti į **taikomuosius mokslinius tyrimus**, žinių bei technologijų perdavimą, pagal paskirtį skatinant jų tarpdiscipliniškumą. Technologiškai išsivysčiusiose šalyse dažnai sutinkamas Institutų statusas yra mokslinių tyrimų ir technologijų organizacija (angl. *Research and Technology Organization*, RTO). Šie institutai paprastai veikia kaip **skėtinės organizacijos, tenkinančios plačią pramonės ir viešojo sektoriaus technologinių-inovacinių poreikių skalę**. Keletas žinomiausių šio tipo pavyzdžių Europoje yra Fraunhoferio draugijos institutai (Vokietija),

---

³ *Public Research Institutions: Mapping Sector Trends*, OECD, 2011, <http://www.oecd.org/sti/sci-tech/publicresearchinstitutionsmappingsectortrends.htm>

Suomijos technologijos institutas VTT, Švedijos industrinių tyrimų institutas RISE, Nyderlandų taikomųjų mokslinių tyrimų organizacija TNO⁴. Tokia organizacija ES lygiu yra Jungtinis tyrimų centras (*Joint Research Centre*), kuris užtikrina mokslinį pagrindą plačiam Europos Komisijos sektorinių politikų spektrui ir evoliucionuoja link paneuropinio industrinio RTO, atliepančio Europos technologijų instituto (*European Institute of Technology*, EIT) žinių ir inovacijų bendruomenių (*Knowledge and Innovation Communities*, KICs) poreikius⁵.

21. Akcentuotina, kad šios organizacijos tipišškai yra **didelės**, įdarbinančios tūkstančius tyrėjų, ir **daugiadisciplininės** – orientuotos į platų konkrečios šalies, ūkio, ir visuomenės taikomųjų tyrimų ir inovacijų sistemos poreikių spektrą. Šių organizacijų teisinė forma yra įvairi, paprastai jos veikia kaip draugijos, vienijančios nepriklausomas mokslinių tyrimų įstaigas. Valstybė prisideda prie šių organizacijų veiklos **baziniu finansavimu**, tačiau jo apimtis paprastai neviršija 30-40 proc., o pagrindinė organizacijų veiklos apimtis orientuojama į **konkursiniu būdu finansuojamas taikomojo pobūdžio užduotis** ir į **privačius verslo užsakymus**. Dėl didelės mokslinio ir vadybinio personalo kritinės masės šios organizacijos geba ne tik lanksčiai reaguoti į naujus taikomosios mokslinės veiklos uždavinius, bet ir išplėtoti **specializuotas technologijų perdavimo paslaugas**, tokias kaip intelektinės nuosavybės aptarnavimas, verslo konsultavimas, parama pumpurinėms įmonėms, mokslo ir inovacinės veiklos viešasis komunikavimas. Šių organizacijų veiklos tikslingumas užtikrinamas suinteresuotų **socialinių partnerių** – asocijuotų verslo struktūrų, valstybės institucijų, visuomeninių organizacijų – atstovų **įtraukimu į organizacijos valdymo organus**. Tokia organizacinė struktūra, statusas ir valdymo formos šioms organizacijoms leidžia pasitelkti tiek viešuosius, tiek privačius finansavimo šaltinius, pasiūlyti konkurencingas darbo sąlygas aukščiausios kvalifikacijos tyrėjams bei ekspertams praktikams, suburti daugiadisciplinines, į sudėtingų užduočių sprendimą orientuotas tyrėjų komandas ir užtikrinti efektyvų mokslinės kompetencijos panaudojimą visose inovacijų sistemos grandyse. Šio tipo organizacijos yra itin veiklios ir tarptautinėse mokslo ir inovacijų programose, tokiose kaip Horizontas 2020.

22. RTO tipo organizacijos efektyviausiai veikia į ekonomikos inovatyvumo skatinimą orientuotuose sektoriuose. Tačiau joms būdingos ir paslaugos energetikos, transporto, aplinkosaugos, sveikatos apsaugos, gynybos, viešojo valdymo sritims.

23. Greta RTO tipo organizacijų daugumoje šalių veikia ir kitokių tipų Institutų, orientuotų į siauresnius ne pelno siekiančius, žinybinius uždavinius, kultūros, informacines

---

⁴ Žr. šio tipo organizacijų europinės asociacijos tinklalapį <http://www.earto.eu/about-earto/list-of-members.html> .

⁵ http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC108018/industry_evaluation_on_line_hr.pdf

paslaugas. Ekonominio pajėgumo ir mokslinio potencialo apimties požiūriu pirmaujančiose šalyse egzistuoja ir Institutų, orientuotų į fundamentinius mokslinius tyrimus, tipas (Vokietijos Max'o Planck'o institutų tinklas). Tarptautinėje erdvėje tipiniai fundamentinių mokslinių tyrimų atlikėjai, greta didžiųjų universitetų, yra tarpvyriausybines mokslo organizacijos, tokios kaip CERN, EMBL, ESA, ESO, EUROfusion, GÉANT, MARINET ir kt.⁶, Europos Komisijos ir/ar atskirų valstybių remiamos tarptautinės mokslinių tyrimų infrastruktūros⁷. RTO tipo organizacijos paprastai nesireiškia humanitarinių mokslų srityje.

Teisinis reguliavimas

24. Lietuvos Institutų teisinis reguliavimas iš esmės atitinka tarptautinėje praktikoje vyraujančią Institutų veiklos profilį – vykdyti įvairioms valstybės sritims svarbius MTEP, atlikti verslo, valdžios, visuomenės subjektams svarbius užsakomuosius darbus, prisidėti prie inovatyvios ekonomikos, žinioms imlios visuomenės ugdymo, prie šalies integracijos į tarptautinę MTEP erdvę. Tačiau jam **trūksta kai kurių nuostatų, įgalinančių to profilio funkcijų efektyvų įgyvendinimą.**

24.1. Lyginant su tarptautine praktika, ypač su joje išsiskiriančiu RTO institucijų tipu, Lietuvos Institutai **yra suvaržyti veikdami kaip biudžetinės įstaigos**, nes biudžetinė įstaiga – ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, įgyvendinantis valstybės ar savivaldybės funkcijas ir išlaikomas iš valstybės ar savivaldybės biudžetų asignavimų, taip pat iš Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetų ir kitų valstybės pinigų fondų lėšų. Valstybės biudžeto lėšos šioms įstaigoms skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka. Dabartinė Institutų finansavimo valstybės lėšomis schema skatina labiau fundamentinių nei taikomųjų mokslinių tyrimų vykdymą. Ji nepalanki pumpurinių įmonių kūrimuisi, ypač dėl apribojimų intelektinės nuosavybės valdymo požiūriu. Inovacijos, sukurtos tokiose institucijose, kartais apsaugomos nacionaliniais patentais, tačiau jiems įteisinti kitose šalyse būtinos nemažos lėšos, kurias sutelkti biudžetinėms įstaigoms itin sudėtinga. Pasitaiko atvejų, kai šiose įstaigose dirbantys mokslininkai – tarptautinių patentų autoriai priversti nuosavybės teises perleisti užsienio partneriams.

24.2. Nuo tarptautinės praktikos skiriasi Institutų **valdymo forma**. Pagal dabartinį reguliavimą (MSĮ, 31-32 str.) Instituto valdymo organai yra Instituto mokslo taryba ir Instituto direktorius. Taryba yra sudaroma iš paties Instituto mokslo darbuotojų ir administracijos

⁶ Žr. <https://www.euroforum.org/about-euroforum/members/>

⁷ <https://ec.europa.eu/research/infrastructures/index.cfm?pg=eric-landscape>

darbuotojų, taip pat iš kitų įstaigų, įmonių ir organizacijų, suinteresuotų instituto tikslų ir misijos įgyvendinimu, atstovų valstybinio mokslinių tyrimų instituto įstatuose nustatyta tvarka ir atlieka daugiausia **Instituto veiklos vidinio reglamentavimo priežiūros funkcijas** (įstatuose nustatyta tvarka tvirtina Instituto struktūrą ir jos pakeitimus; tvirtina mokslo darbuotojų atestavimo ir konkursų pareigoms eiti organizavimo tvarkos aprašą; svarsto ir tvirtina MTEP reglamentuojančius dokumentus; svarsto direktoriaus pateiktas metines veiklos ataskaitas ir vertina, kaip valstybinis mokslinių tyrimų institutas įgyvendina savo tikslus ir uždavinius). Šiame valdymo modelyje trūksta aiškiai apibrėžtos sąsajos su Instituto veiklos rezultatais suinteresuotais dalininkais – valstybės institucijomis, verslo sektoriais, visuomeninėmis organizacijomis.

24.3. Taip pat nėra apibrėžta valdymo organų atsakomybė už Institutų strateginius tikslus, įgyvendinamų programų efektyvumą. Institutas, vadovaudamasis savo mokslinės veiklos kryptimis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais Instituto įstatuose, parengia Programos tematiką, apimtį ir trukmę, atsižvelgdamas į savo vykdomas ar planuojamas programas. Dėl nepakankamo sektorinių ministerijų ir kitų suinteresuotų institucijų indėlio Institutų veikla orientuota į pačių mokslininkų inicijuojamus mokslinius tyrimus, į mokslo disciplinų vystymosi problematiką, bet ne į valstybei, ūkui ar visuomenei aktualiausią problematiką. Todėl **Lietuvos visuomenės, ūkio ir inovatyvaus verslo poreikius Institutai tenkina tik iš dalies.**

Ankstesnės pertvarkos rezultatai

25. Išanalizavus Lietuvos Institutų tinklo pastarosios pertvarkos, vykusios 2009 m., rezultatus konstatuotina, kad pertvarkos metu konsoliduotuose Institutuose pagerėjo sąlygos vykdyti mokslinius tyrimus ir doktorantūrą, prieiga prie mokslinės informacijos duomenų bazių⁸. Tačiau **visų tikslų 2009 m. vykdyta Institutų pertvarka nepasiekė**. Buvo įvykdytos ne visos ekspertų rekomendacijos dėl Institutų mokslinio potencialo sutelkimo, jaunų, didelį potencialą turinčių mokslininkų išlaikymo, santykio su universitetais, funkcijų patikslinimo, MTEP finansavimo⁹.

26. 2009 m. reformos metu iš dalies reorganizavus Lietuvos Institutų tinklą ir veiklą, 2012 m. patvirtintos ilgalaikės jų mokslo programos – prioritetinės valstybei svarbios MTEP

---

⁸http://www.smm.lt/uploads/documents/naujienos/MOSTA%20Valstybiniai%20mokslo%20institutai_potencialas_12%2005.pdf

⁹<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.328342/ySsUFuRCEe?jfwid=14f2288wog>

temos. Tuo pačiu buvo pertvarkyta ir Institutų veiklos finansavimo tvarka, siekiant, kad jų vykdoma MTEP kuo geriau atitiktų valstybės ir visuomenės poreikius. Formuodama ilgalaikes Institutų mokslo programas, Švietimo ir mokslo ministerija 2012, 2016 ir 2017 m. kreipėsi į kitas ministerijas ir suinteresuotas institucijas pateikti siūlymus dėl šių programų tematikos. Į šį kreipimąsi buvo gauti tik ganėtinai formalūs atsiliepimai. Iš esmės **Institutų ilgalaikių MTEP programų tematikas suformulavo patys Institutai**, vadovaudamiesi savo įstatuose įteisintomis mokslinės veiklos kryptimis.

Strateginis valdymas

27. Ilgalaikių MTEP programų vykdymą inicijuoja Institutai arba Švietimo ir mokslo ministerija (toliau – Ministerija). Programų trukmė – ne ilgesnė kaip 5 metai. Institutas, vadovaudamasis savo mokslinės veiklos kryptimis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytomis Instituto įstatuose, parengia Programos tematiką, apimtį (pagal numatomų norminių etatų skaičių) ir trukmę, atsižvelgdamas į savo vykdomas ar planuojamas Programas, ir teikia juos Ministerijai. Ministerija, konsultuodamasi su suinteresuotomis ministerijomis ir Lietuvos mokslo taryba, priima sprendimą dėl Programos tematikos, apimties ir trukmės. Ilgalaikių MTEP programų vykdymą vertina Lietuvos mokslo taryba, tačiau nėra sukurta veiksmingų **instrumentų jas koreguoti ir užtikrinti jų vykdymo efektyvumą** remiantis operatyvia stebėsenos informacija. Nesant tinkamo reglamentavimo ir kryptingos partnerių iniciatyvos nesusiformavo praktika programų įgyvendinimo pažanga reguliariai svarstyti visoms suinteresuotoms šalims, siekiant užtikrinti, kad ilgalaikių MTEPI programų tikslas atlieptų viešojo sektoriaus ir verslo poreikius. Pavyzdžiui, įvertinusi kai kurių 2017 m. humanitarinių programų vykdymą LMT konstatavo, kad planuoti rezultatai nepasiekti ir nėra aišku, ar visi darbai, kuriems skirtas finansavimas, per 5 metus bus įgyvendinti. Per vertinamąjį laikotarpį pasikeitė nemažai programų vykdytojų, dėl to pakito darbų paskirstymas; programų vykdytojai turėjo nepagrįstų lūkesčių ne konkurso būdu gauti papildomą finansavimą leidybai ir kitiems programos darbams. Apibendrinama, kad ilgalaikių programų vykdymo rizikos nėra tinkamai valdomos, ir kyla rimtų abejonių dėl jų vadybos¹⁰.

28. Vyriausybei patvirtinus prioritетines MTEP ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) kryptis ir prioritetus bei priėmus sumanios specializacijos įgyvendinimo programą (LRV 2014 m. balandžio 30 d. nutarimas Nr. 411), nebuvo atlikta Institutų MTEP

---

¹⁰ Žr. <https://www.lmt.lt/lt/mokslo-kokybe/ilgalaikiu-institutu-programu-vertinimas/2264>

programų atitiktis šiems strateginiams dokumentams analizė ir būtini patikslinimai. Taigi iki šiol ir valstybė, ir atskiri jos sektoriai, ir suinteresuoti socialiniai partneriai nepakankamai pasinaudoja galimybe formuoti Institutams užduotis, susijusias su ilgalaikiais šalies ūkio ar viešojo sektoriaus poreikiais.

29. Institutai nepakankamai dalyvauja vykdant LMT finansuojamus reikminius tyrimus, skirtus vykdyti valstybės poreikiais grįstus trumpalaikius mokslinius tyrimus pagal MTEP temas, pasiūlytas Lietuvos Respublikos ministerijų ir kitų suinteresuotų valstybės institucijų. Taip pat ribotai įveiklinti šiuo metu Instituteuose veikiančios APC. Taigi **Institūtų orientacija į eksperimentinę plėtrą ir žinių bei technologijų perdavimą yra nepakankama.**

30. Galiojantys teisės aktai neįpareigoja ir neskatina Institutų koordinuoti savo veiklą tarpusavyje, su universitetais ar kitais MTEP veiklą vykdančiais subjektais. Dėl to Institutų MTEP veikla koordinuojama tik atskirų mokslininkų ar jų grupių lygiu, rengiant bendras publikacijas ar paraiškas Lietuvos ir užsienio programiniam konkursiniam finansavimui ir vykdant laimėtus projektus. Informacija apie tokį veiklos koordinavimą nėra renkama. Pasigendama veiksmingo keitimosi informacija tiek tarp pačių Institutų, tiek tarp Institutų ir valstybės bei pramonės atstovų, kuris vestų prie geresnio mokslinių tyrimų programų ir prioritetų **koordinavimo**. Daugiausiai bendradarbiaujama rengiant mokslines konferencijas. Išskirtinis tarpinstitucinio veiklos koordinavimo pavyzdys – 2017 m. patvirtinta bendra Lietuvos istorijos instituto ir Lietuvos kultūros tyrimų instituto ilgalaikė MTEP programa 2017-2021 m. Siekiant padidinti institutų veiklos koordinavimą tarpusavyje ir su kitomis mokslo ir studijų institucijomis, LMT, vykdydama programinį konkursinį finansavimą, turėtų teikti prioritetą tarpinstituciniams projektams esant vienodai jų kokybei ir įvertinimui.

Vertinimas ir finansavimas

31. Institutų MTEP veiklos rezultatų vertinimo kriterijai ir finansavimo metodika ne visai atitinka jų veiklos pobūdį. Šiuo metu Institutų veiklos rezultatų vertinimas vyksta pagal MTEP bei meno veiklos vertinimo metodiką¹¹, kurioje **nepakankamai atsižvelgiama į MTEP veiklos tikslingumą ir kryptingumą**. Ši vertinimo metodika vienodai taikoma universitetams ir institutams, nors jų veiklos aspektai, susiję su vykdomos MTEP paskirtimi, yra skirtingi.

32. Institutų **MTEP lėšų, gautų iš kitų šaltinių nei tiesiogiai valstybės biudžeto ir LMT lėšos, dalis yra neproporcingai maža** (vidutiniškai Institutų biudžetuose nesiekia nė

¹¹ Žr. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/29ad846004a211e79ba1ee3112ade9bc/mkDOyMsbkc>

ketvirtadaliu). Iš tarptautinių MTEP programų, užsakymų iš Lietuvos ir užsienio ūkio subjektų bei valstybės ir savivaldybių įstaigų tik trys institutai – FTMC, GTC, LEI pritraukia žymesnę lėšų dalį, nors ir jų apimtis neatitinka Vyriausybės nutarimu nustatytų kriterijų (punktas 17.6).

33. **Institutų**, kaip ir bendrai Lietuvos mokslinių tyrimų sistemos, **finansavimo lygis yra žemas**. EUROSTAT duomenimis, bendros MTEP išlaidos Lietuvoje 2016 m. sumažėjo daugiau nei ketvirtadaliu ir nuo 1,04 proc. BVP 2015 m. nukrito iki 0,74 proc. BVP. Palyginus Lietuvos ir ES MTEP finansavimo struktūrą nesunku pastebėti, kad Lietuvos verslo sektoriaus MTEP skiriamas finansavimas beveik 4 kartus mažesnis nei ES valstybių narių vidurkis, o iš valstybės biudžeto MTEP sričiai skatinti Lietuvoje skiriama 41 proc. mažiau lėšų nei vidutiniškai ES, net neskaičiuojant absoliučiomis sumomis.

Valdymas ir vadyba

34. 2015 m MOSTA organizuoto Mokslinės veiklos palyginamojo vertinimo ataskaitoje bent pusės Institutų vadyba įvertinta nepatenkinamai. Tarptautiniai ekspertai konstatavo, kad institutuose daugeliu atveju neaiški strateginė institucijos ar padalinio vizija, vadovybė ne visuomet geba įvardinti savo institucijų stiprybes ir jas tinkamai pristatyti, trūksta geresnio veiklų koordinavimo su kitomis mokslo ir studijų institucijomis, sprendžiant tematikų dubliavimo ir kritinės tyrėjų masės telkimo problemas. Specializuotos vadybinės kompetencijos ypač stinga **komunikavimo su potencialiais Institutų taikomosios mokslinės veiklos užsakovais ir naudos gavėjais, technologijų perdavimo, mokslinių tyrimų rezultatų komercializavimo, intelektinės nuosavybės apsaugos** ir pan. srityse. Dar viena MSI numatyta funkcija, kurią Institutai vykdo tik fragmentiškai, yra **mokslo komunikacija** su plačiąja visuomene, mokslo populiarinimas, inovacijų kultūros formavimas.

Mokslinis potencialas

35. Dalies Institutų MTEP veiklos kryptys yra **siauros ir fragmentiškos**, o **mokslinis potencialas netolygiai pasiskirstęs**. Kai kuriuose Institutuose mokslininkų skaičius, perskaičiavus pagal viso darbo laiko ekvivalentą, vos siekia 20 (anksčiau galiojusios būtinos sąlygos Institutui veikti). Ir priešingai, kai kuriuose Institutuose dirba per 100 mokslininkų, o jų ne iš valstybės biudžeto asignavimų per metus gaunamos MTEP pajamos sudaro per 30 procentų.

36. Visų Institutų mokslinis potencialas sudaro apie penktadalį visų Lietuvos mokslo darbuotojų, tačiau jų amžiaus vidurkis yra didelis, doktorantų skaičius nedidėja, jaunieji

mokslininkai nesirenka karjeros Institutuose, o tai neužtikrina šių įstaigų veiklos tęstinumo. Vidutiniškai trečdalis Institutų mokslo darbuotojų dirba ne visą darbo dieną, yra Institutų, kuriuose daugiau nei pusė tyrėjų dirba keliose mokslo ir studijų institucijose ir nesusitelkia ties Institutui priskirtų funkcijų ir uždavinių vykdymu¹². Taigi tiek tyrėjų kritinės masės, tiek tyrimų aprėpties, tiek specializuotų vadybinių funkcijų įgalinimo požiūriu **poreikis toliau konsoliduoti ir stiprinti Institutų potencialą yra akivaizdus.**

Apibendrinimas

37. Konstatuotina, kad Lietuvos Institutai, nors 2009 m. reformos metu restruktūrizuoti, iki šiol veikia nekoordinuotai, yra teisiškai suvaržyti biudžetinių įstaigų statuso, valdomi nelanksčiai. Dabartinė Institutų sistema yra **nesubalansuota ir netvari** tiek žmonių išteklių, tiek finansavimo požiūriu. Valstybės įstaigos nepanaudoja galiojančių teisės aktų teikiamų galimybių tikslingai nukreipti Institutų veiklą. Todėl **Institutų potencialas tenkinti valstybės, visuomenės ir verslo poreikius išnaudojamas ne visa apimtimi.**

III. BENDRIEJI SIŪLYMAI

Paskirtis, teisinis statusas ir valdymas

38. Priimant sprendimus dėl Institutų veiklos tikslų, funkcijų, statuso ir institucinės sistemos pakeitimų, tikslinga vadovautis principine nuostata, kad valstybės technologinei pažangai ir inovacijų sistemos stiprinimui reikalingos institucijos, gebančios **operatyviai vykdyti MTEP ir atlikti valstybės bei ūkio subjektų užsakymus MTEP srityje.**

39. Kad Institutai galėtų atlikti tokį vaidmenį, visų pirma būtina peržiūrėti jų **teisinį statusą ir valdymą:**

39.1. Siūlome Institutus pertvarkyti į **viešąsias įstaigas**, kurios, lyginant su biudžetinėmis, turi didesnę savarankiškumą valdymo (ypač finansų) ir personalo vadybos srityse. Viešoji įstaiga, priešingai nei biudžetinė, gali laisvai disponuoti savo uždirbtomis

---

¹² 2015 m. mokslinės veiklos tarptautinio palyginamojo vertinimo medžiaga, žr. http://www.mosta.lt/images/documents/mokslines_veiklos_palyginamasis_tyrimas/Lithuania_RAE_Glance_at_overall_results.pdf

lėšomis, gali vykdyti komercinę veiklą, gauna mokestinę lengvatą, turi daugiau finansavimo šaltinių, taip pat turi galimybę priimti naujų dalininkų ir gauti papildomų lėšų.

39.2. Institutų **valdyme** būtina suformuoti šiuo metu neegzistuojančią grandį – **valdybą**, kuri atstovautų valstybės ir kitų suinteresuotų naudos gavėjų interesams. Priklausomai nuo Instituto profilio, joje turėtų būti atstovaujamos šakinės ministerijos, kitos viešojo sektoriaus institucijos, verslo asociacijos ir užtikrinti institutų resursų efektyvų panaudojimą vykdant MTEP ilgalaikes ir kitas programas bei užsakomuosius darbus. Lygiagrečiai siūlome pakeisti Institutų **mokslo tarybos** sudarymo principus, numatant, kad taryboje būtų ir valstybės institucijų, įmonių ir organizacijų, suinteresuotų Instituto tikslų ir misijos įgyvendinimu, atstovų. Instituto mokslo taryba turėtų tapti vidiniu akademiniumi, bet ne valdymo organu.

39.3. Siekiant užtikrinti, kad mokslo institutų veikla atlieptų valstybei, ūkui ar visuomenei aktualiausią problematiką, būtina užtikrinti valstybės institucijų tarnautojų, deleguojamų į institutų valdybas ir tarybas, mokslinę kompetenciją bei siekti valstybės interesų atstovavimo tęstinumo, tinkamai balansuojant ŠMM ir kitų sektorinių ministerijų atstovavimą.

Funkcijos ir veiklos planavimas

40. Peržiūrint Institutų **funkcijas**, būtina nuosekliau įgyvendinti pagal MSĮ privalomas technologijų perdavimo, komercializavimo, mokslo komunikacijos (sklaidos) funkcijas. Institutų veiklos planavimas turėtų būti glaudžiai susietas su šiais veiklos tipais:

40.1. **Ilgalaikėmis ir vidutinės trukmės** valstybės bei atskirų sektorių plėtros strategijomis. Šie interesai galėtų būti tenkinami tiek pačių institutų ilgalaikėmis veiklos programomis, tiek kryptingu Institutų įsitraukimu į kitų institucijų (pavyzdžiui, LMT, MITA) vykdomas MTEP programas.

40.2. **Operatyvinėmis** atskirų sektorių, pramonės šakų, įmonių reikmėmis. Šias reikmes turėtų tenkinti Institutuose vykdomų trumpalaikių, tarp jų reikminių, tyrimų dalis.

40.3. Institutų **mokslinės-technologinės kompetencijos** užtikrinimu. Šiuo tikslu Institutai turėtų disponuoti ir tam tikromis laisvųjų tyrimų galimybėmis.

40.4. Institutams turėtų būti numatyta galimybė vykdyti ir **kitas veiklas**, tiesiogiai nepriklausančias MTEP sričiai, tačiau atitinkančias jų profilį ir užsakovų poreikius (stebėsenos, duomenų rinkimo, paveldo išsaugojimo ir pan. darbai).

40.5. Atsižvelgiant į Institutų kaip tikslinių mokslinių tyrimų įstaigų specifiką ir vadovaujantis tarptautine praktika 1 ir 2 veiklos sričių apimtys paprastai neturėtų būti mažesnės kaip 40 proc., 3 ir 4 sričių apimtys – ne didesnės kaip 10-20 proc. nuo visos Instituto veiklos apimties.

Veiklos vertinimas ir finansavimas

41. Siekiant kad Institutų veikla geriau atitiktų jų paskirtį būtina koreguoti jų **veiklos vertinimo metodiką ir finansavimo modelį**.

41.1. Institutų veiklos vertinimas turėtų subalansuoti MTEP veiklos kokybės ir tinkamumo (atitikties) bei efektyvumo kriterijus. Institutų veikla turėtų būti finansuojama taip, kad būtų kuo labiau skatinamas mokslo žinių pritaikymas, technologijų perdavimas ir Instituto veiklos srities inovatyvumo augimas. Ypač skatintinas bendradarbiavimas su verslu ir verslo investicijų į MTEP pritraukimas. Vertinimo metodikos keitimas turi atsižvelgti į visos MTEP sistemos vertinimo struktūrą.

41.2. Siūlytina, kad nustatant mokslo ir studijų institucijoms skirtinas lėšas MTEP už lėšas, gaunamas iš Lietuvos ir užsienio ūkio subjektų, iš valstybės ir savivaldybių įstaigų užsakymų ir iš tarptautinių MTEP programų, atitinkančias Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai plėtoti skyrimo mokslo ir studijų institucijoms tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“, įvardytas apimtis, būtų skiriama tiek pat valstybės biudžeto lėšų.

41.3. Vadovaujantis tarptautine praktika siūlome siekti, kad po pereinamojo laikotarpio bazinis finansavimas, gaunamas iš valstybės biudžeto sudarytų ne daugiau kaip 50 proc. bendrojo Instituto biudžeto, o kitas lėšas Institutas turėtų pritraukti iš Lietuvos ir tarptautinių konkursinių MTEP programų ir iš tiesioginių ūkio ir viešųjų subjektų užsakymų.

Mokslinė-technologinė kompetencija

42. Esminė sąlyga Institutų efektyviai veiklai yra žmogiškieji ištekliai – pakankamas kompetentingų ir kvalifikuotų tyrėjų ir mokslininkų skaičius. Tik pakankamai didelės apimties Institute arba glaudžiai sąveikaujančioje jų grupėje galima užtikrinti specializuotas vadybines funkcijas – efektyvią komunikaciją su tyrimų užsakovais, technologijų perdavimą, intelektinės

nuosavybės apsaugą, tyrimų rezultatų sklaidą plačiojoje visuomenėje. Moksliskai, technologiškai, vadybiškai ir finansiškai pajėgesni Institutai galėtų efektyviau dalyvauti tarptautiniuose moksliniuose tinkluose, tarptautinėse mokslo programose, pritraukti kitų šalių mokslininkus ir tyrėjus ir susigrąžinti iš Lietuvos išvykusius talentus. Todėl **2009 m. nustatyta slenkstinį kriterijų Instituto mokslo pajėgumams būtina išlaikyti ir dar didinti**, mažesnes mokslinių tyrimų įstaigas integruojant į didesnes arba keičiant nepakankamo pajėgumo Institutų teisinį statusą į ne mokslinių tyrimų įstaigas. Nedidelių Institutų integracija būtina siekiant sustiprinti šalies inovacijų sistemos mokslinių tyrimų vienetų potencialą, padidinti jų tarpdiscipliniškumą ir pajėgumus tiek vykdyti stambesnius nacionalinius MTEP užsakymus, tiek konkuruoti tarptautinėje mokslinių tyrimų erdvėje.

IV. SIŪLYMAI DĖL KONKREČIŲ INSTITUTŲ

Institutų tinklas

43. Peržiūrint Institutų sistemą, tikslinga išskirti kelias Institutų grupes, besiskiriančias savo veiklos sritimis ir jose atliekamomis funkcijomis. Priklausomai nuo šių veiklos sričių ir funkcijų specifikos **vidutinio pajėgumo Institutai galėtų būti sujungti į didesnius centrus, o kitų veikla geriau koordinuojama**. Kai kurių **labiausiai specializuotų Institutų ryšių su likusia sistemos dalimi siūloma nekeisti**.

43.1. *Pirmoji* Institutų grupė turėtų veikti kaip **technologijų perdavimo bei inovacinių paslaugų pramonės konkurencingumui didinti centras**. Jos branduolį turėtų sudaryti FTMC, GTC, IMC, LAMMC, LEI. Šios grupės pagrindu tikslinga formuoti skėtinę taikomųjų mokslinių tyrimų ir technologijų organizaciją – lietuviškąjį RTO, pasinaudojant tarptautine patirtimi ir pasitelkiant šio tipo organizacijų veiklą išmanančius tarptautinius ekspertus. Tai leistų sukonzentruoti mokslinį potencialą ir mokslinę infrastruktūrą, atliepiančią iškilusius mokslo ir inovacijų sistemos tikslus, užtikrinti tyrimų tarpdiscipliniškumą ir tarptautinį konkurencingumą.

43.2. *Antrajai* grupei priklausantys *socialinių mokslų Institutai* STC, LTI ir LAEI turėtų būti sujungti į vieningą **socialinių tyrimų centrą**. Tokiu būdu būtų sutelkta tam tikro pajėgumo socialinių mokslų srities tyrėjų ir mokslininkų kritinė masė, glaudžiau susieta parama viešųjų politikų formavimui ir atskirų sektorių pramonės konkurencingumo, inovatyvumo stiprinimui. Vadovaujantis pirmaujančių ES ir EBPO šalių praktika, toks vieningas socialinių tyrimų centras

galėtų būti įtrauktas ir į skėtinę RTO tipo organizaciją. LAEI atveju tokios sąsajos tikslingumą patvirtina ir sektorinis bendrumas su LAMMC.

43.3. *Trečioji* grupė apima MSĮ12 straipsnio 4 dalyje apibrėžtus nacionalinės svarbos lituanistikos institutus – LII, LKI, LKTI, LLTI. Atsižvelgiant į šios grupės Institutų stipresnį fundamentinį pobūdį ir disciplininę specializaciją jie ir toliau galėtų veikti kaip savarankiškos institucijos, tačiau tikslinga geriau koordinuoti jų mokslinių tyrimų programas ir sudaryti prielaidas lanksčiau atliepti naujas humanitarinių tyrimų reikmes bei iniciatyvas. Šiems uždaviniams spręsti siūlome įsteigti **Lituanistikos institutų asociaciją** su atitinkamus įgaliojimus turinčia **koordinacine taryba**. Tikslinga ir dalies šių Institutų atliekamų lygiagrečių funkcijų (archyvų saugojimas, lituanistinė mokslinė leidyba) artimesnė koordinacija bei integracija.

43.4. *Ketvirtoji* grupė – Institutai, kurie ir toliau galėtų veikti kaip atskiri nacionalinės svarbos **specializuoti tyrimų centrai**. Toks centras biomedicinos srityje yra NVI.

Mokslinių tyrimų ir technologijų organizacija

44. Siūlome šalyje formuoti **vieningą mokslinių tyrimų ir technologijų organizaciją** (toliau – MTTO), susidedančią iš FTMC, LEI, GTC, IMC ir LAMMC.

44.1. *Pirmuoju etapu* siūlome įsteigti šių Institutų asociaciją su valdyba, turinčia įgaliojimus su tarptautinių ekspertų pagalba pasirengti tolesnei integracijai. Šiuo etapu taip pat įgyvendinti atskirų Institutų veiklos kokybės gerinimo rekomendacijas, išdėstytas tolesniuose šios ataskaitos punktuose.

44.2. *Antruoju etapu* Institutus sujungti į vieną viešąją įstaigą – tarptautinio pavyzdžio mokslinių tyrimų ir technologijų organizaciją.

45. **FTMC**, vykdamas fizinių, technologijos ir biomedicinos mokslų sričių MTEP, turi potencialą tapti aukšto tarptautinio lygio mokslinių tyrimų ir technologijų organizacijos branduoliu. Tuo tikslu siūlome:

45.1. Išgryninti FTMC veiklos viziją ir parengti jo kaip Lietuvos technologijų instituto branduolio ilgalaikę veiklos strategiją.

45.2. Sukurti šią viziją atitinkančią institucinę struktūrą ir paskatų sistemą efektyviausiai dirbantiems ir didžiausią potencialą turintiems padaliniam ir restruktūrizuoti neefektyviai veikiančius.

45.3. Atlikti išorinį FTMC APC auditą, pritraukiant pramonės atstovus, sukurti FTMC APC veiklos ir paslaugų teikimo planą ir skirti papildomą finansavimą FTMC APC šiam planui įgyvendinti. Šiai veiklai efektyvinti sukurti Patariamąją grupę, į kurią įeitų pramonės atstovai.

46. **LEI** vykdo energetikos, termoinžinerijos, matavimo inžinerijos, medžiagotyros ir ekonomikos sričių tyrimus, kurie turi ekonominę ir socialinę svarbą. LEI veikla apima technologinių ir socialinių mokslų sritis, tačiau atskirų tyrimo krypčių kokybė ir tarptautiškumas labai netolygūs. Todėl pirmuoju pertvarkos etapu siūlome:

46.1. Įvertinti LEI vykdomų tyrimų krypčių perspektyvą, atsižvelgiant į kintančią Lietuvos energetikos strategiją bei energetikos raidos tendencijas.

46.2. Numatyti priemones, kaip LEI veiklą labiau orientuoti į technologinius tyrimus ir technologijų perdavimą, inovatyvių technologijų kūrimą ir pasirengimą veikti mokslinių tyrimų ir technologijų organizacijoje.

47. **GTC** mokslinis potencialas yra svarbus nacionaliniu mastu, tačiau mažai konkurencingas tarptautiniu mastu. Jo tyrimų tematikos labai įvairios, kai kurios reikalauja atnaujinimo. Būtina geresnė tyrimų kokybė ir didesnis tarptautiškumas, glaudesnė vidinė padalinių integracija. Siūlome pirmuoju pertvarkos etapu numatyti priemones, kaip GTC mokslinę kompetenciją tiksliau suorientuoti į taikomuosius uždavinius, tarp jų ir aplinkosaugos programas, aplinkos stebėseną bei Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkės įgyvendinimą Lietuvoje.

48. **IMC MTEP** veiklai trūksta tyrimų tematikos kryptingumo. Mokslo infrastruktūra gera, tačiau mokslo rezultatų sklaidos lygis neaukštas. Plečiasi bendradarbiavimas su privačiomis institucijomis, kurių veikla susijusi su biofarmacija ir kitomis perspektyviomis sritimis. Tačiau bendrų mokslo publikacijų dalis su verslo subjektais yra mažesnė nei institutų vidurkis. Siūlome pirmuoju pertvarkos etapu įvertinti tyrimų krypčių perspektyvumą, numatyti priemones, kaip IMC galėtų veikti RTO struktūroje.

49. **LAMMC** veiklos kryptys yra svarbios socialinės, ekonominės ir ekologinės plėtros tikslams pasiekti, tačiau vidinių padalinių veikla netolygi. Siūlome pirmame pertvarkos etape numatyti priemones, kaip sustiprinti Instituto mokslinį potencialą, tarptautiškumą, pagerinti bendradarbiavimą ir sąveiką tarp vidinių padalinių bei su to paties profilio universitetų moksliniais padaliniais, plėsti tarpdalykinius (apimant visą maisto grandinę arba sistemą) ir tarpinstitucinius ryšius nacionaliniu ir tarptautiniu mastu. LAMMC turi geriau išnaudoti esamą potencialą ir tapti žemės ūkio srities MTEP regioniniu centru.

Socialinių tyrimų institutai

50. Socialinių mokslų (SM) srityje veikia trys institutai: **Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas (LAEI)**, **Lietuvos teisės institutas (LTI)** ir **Lietuvos socialinių tyrimų centras (STC)**. Visuose trijuose SM institutuose dirba nedaug mokslininkų, jų pajėgos yra išskaidytos tiek tarpusavyje, tiek tarp SM institutų ir kitų SM srities mokslo ir studijų institucijų, to paties instituto tyrėjams dirbant per kelias darbo vietas. Todėl siekiant užtikrinti SM grupės institutų pajėgumą atlikti visuomenei reikšmingą misiją juos būtina sutelkti į vieną socialinių tyrimų centrą.

51. **LAEI** veikla neatitinka daugumos Instituto kvalifikacinių kriterijų – nedidelis mokslininkų skaičius veikia siauroje mokslo kryptyje ir neužtikrina Lietuvos mokslinių tyrimų integracijos į Europos mokslinių tyrimų erdvę, nepajėgus konkuruoti dėl LMT ir kitų konkursinių projektų, iš MTEP gaunamos pajamos (be iš valstybės biudžeto gaunamų asignavimų) nedidelės (nustatytas kriterijus – ne mažiau nei 30 procentų).

52. **LTI** mokslinės veiklos kokybė neatitinka Institutui nustatytų kvalifikacinių reikalavimų ir jo veiklos tęstinumo užtikrinimas kelia pagrįstas abejones – mokslininkų skaičius nedidelis, veikia siauroje mokslo kryptyje ir neužtikrina Lietuvos mokslinių tyrimų integracijos į Europos mokslinių tyrimų erdvę, nepajėgus konkuruoti dėl LMT ir kitų konkursinių projektų, iš MTEP gaunamos pajamos (be iš valstybės biudžeto gaunamų asignavimų) labai mažos (nustatytas kriterijus – ne mažiau nei 30 procentų).

53. **LSTC** veikla fragmentuota, deklaruojami tikslai labai platūs, nors mokslinis potencialas ribotas, nedaug tyrėjų, dirbančių visą laiką ir tik LSTC. Ne visos tematikos perspektyvios, tačiau sukauptas potencialas turi būti panaudotas rengti ekspertinėms išvargoms, vertinimams ir analizėms, reikalingoms Vyriausybei ir kitoms valstybės institucijoms priimti strateginius sprendimus.

Lituanistinių tyrimų institutai

54. Humanitarinių mokslų (HM) srityje veikia keturi institutai: **LKI**, **LII**, **LLTI**, **LKTI**. Dauguma šių Institutų veikia vienos disciplinos arba kelių labai artimai susijusių disciplinų aprėptyje ir vykdo tyrimus, kurie platesnėje visuomenės poreikių perspektyvoje susisieja (pavyzdžiui, istorinės atminties kultūra). Šie Institutai gali užimti mokslinių tyrimų nišas ir atlikti funkcijas, kurių neatlieka universitetai ar kiti tyrimų centrai. Išlaikant MSĮ įtvirtintą ypatingos valstybinės svarbos Institutų misiją ir kartu atliepiančią vis sudėtingėjančius globalius

iššūkius Lietuvos visuomenei bei kultūrai (daugiakultūriškumas, globali informacinė erdvė, hibridinės grėsmės nacionaliniam saugumui ir kt.), tikslinga **geriau koordinuoti ir tobulinti esamų HM Institutų veiklą.**

55. Siekiant efektyviau įgyvendinti bendrą visiems HM institutams lituanistikos prioriteto misiją ir ją susieti su kitais valstybei ir visuomenei aktualiais uždaviniais, siūlome sutelkti HM institutų mokslinį potencialą į **lituanistinių institutų asociaciją. Institutai joje išlaikytų savarankiškumą, turėtų valdybą, kurioje daugumą sudaro dalininkai iš atitinkamų ministerijų ir kitų suinteresuotų įstaigų.** Tokiu būdu būtų darniau sprendžiami esminiai valstybei tautos tapatybės ir identiteto plėtojimo, pilietiškumo stiprinimo uždaviniai, sklandžiau peržengiamos disciplininės ribos, stiprinamos prielaidos daugiadisciplininiam tyrimams ir Lietuvos HM tyrimų rezultatų tarptautinei sklaidai. Toks sutelkimas taip pat leistų sistemingiau diegti **šiuolaikines mokslinių tyrimų ir mokslo duomenų kaupimo, atvėrimo ir pakartotinio panaudojimo technologijas, plėtoti nacionaliniu lygmeniu svarbią skaitmeninę humanistiką, mokslo žurnalų ir knygų leidybą, tobulinti mokslinių tyrimų vadybą ir administravimą.**

56. Turint omenyje tai, kad dėl studentų skaičių mažėjimo susilpnėjo daugelio šalies universitetų lituanistinių centrų veikla, šis sutelkimas leistų suteikti naują impulsą ir HM plėtrai nacionaliniu mastu, padėtų palaikyti **tiek mokslinių tyrimų, tiek doktorantūros studijų kokybę,** tolygiau komunikuoti su pajėgiausiais pasaulio humanitarinių tyrimų centrais.

57. Atsižvelgiant į tarptautinę praktiką, siūlome inicijuoti Lietuvos **humanitarinių mokslų plėtros strategijos** (baltosios knygos) parengimą, besiremiančios HM politikos tarptautinės patirties analize ir apimančią kalbos, istorijos, kultūros ir kitų HM kryptių tyrimus bei jų sklaidą. Strategijos parengimą turėtų koordinuoti LMT, kartu peržiūrėdama HM institutų tikslus ir misijas, jų ir kitų panašioje srityje veikiančių tyrimų įstaigų, universitetų profilius, funkcijas, pajėgumus, tyrimų žemėlapius, efektyvinant jų valdymą ir vadybą.

58. Strategijos įgyvendinimas turėtų būti siejamas su **valstybės investicijomis į lituanistikos ir susijusių humanitarinių mokslinių tyrimų infrastruktūros atnaujinimą bei žmonių išteklių stiprinimą** – dabartiniuose humanitarinių mokslų institutuose dirbančių mokslininkų ir tyrėjų darbo vietų atnaujinimą, informacinių išteklių, duomenų saugyklų modernizavimą, doktorantūros plėtrą ir kt.

Atskiri mokslo centrai

59. **NVI** vykdo ne tik biomedicinos ir fizinių mokslų sričių MTEP, bet ir onkologijos srities asmens sveikatos priežiūros veiklą. **NVI** priklauso Europos vėžio institutų organizacijai (OECD) ir yra jos akredituotas kaip tarptautinius standartus atitinkantis klinikinis vėžio centras. **NVI** veikla ir moksliniai rezultatai per pastaruosius metus žymiai pagerėjo. Pagal iš kitų šaltinių gaunamų lėšų apimtį **NVI** šiandien užima ketvirtą vietą tarp visų Institutų. Jo svarbą nacionalinėje Institutų sistemoje rodo ir atskiru įstatymu apibrėžti veiklos tikslai. Todėl manome, kad artimiausiu laikotarpiu Institutas ir toliau turėtų veikti kaip atskiras nacionalinės svarbos specializuotas tyrimų centras.

ŠALTINIAI

Lietuvos Respublikos teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos Nacionalinio vėžio instituto įstatymas Nr. XII-838, prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/faf1bfc0cba011e387b1ebf12f4d03ee;>
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. spalio 1 d. nutarimas Nr. 989 „Dėl valstybės mokslinių tyrimų įstaigų, susijusių su integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtra, tinklo pertvarkos plano patvirtinimo“, prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.328342/ySsUFuRCEe?jfwid=14f2288wog>
3. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai plėtoti valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms skyrimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įgyvendinimo“, prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/29ad846004a211e79ba1ee3112ade9bc/mkDOyMsbkc;>
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimas Nr. 411 „Dėl prioritetinių MTEP ir inovacijų raidos sumanios specializacijos kryptių ir jų prioritetų įgyvendinimo programos (2014–2020 m.) patvirtinimo“, prieiga internete: https://www.smm.lt/web/lt/mokslas/sumani_spec.;
5. Nacionalinė darnaus vystymosi strategija (2009–2020 m.), patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. rugsėjo 16 d. nutarimo Nr. 1247 redakcija) „Dėl nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“, prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.217644/WPqyZkDuCy;>
6. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gegužės 11 d. įsakymas Nr. V-519 „Dėl Valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programos patvirtinimo“, prieiga internete: [https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/e3366320f89711e4927fda1d051299fb\);](https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/e3366320f89711e4927fda1d051299fb);)

Europos Komisijos dokumentai, tarptautinės mokslinių tyrimų nuorodos:

7. Europos Komisijos programos „Horizontas 2020“ politikos paramos priemonės – metodinė pagalba Lietuvai tarptautinių ekspertų išvados (Specific support for Lithuania – Fit for the future. EC, 2017), prieiga internete: <https://rio.jrc.ec.europa.eu/en/library/specific-support-lithuania-fit-future;>
8. Europos Komisijos ar atskirų valstybių remiamos tarptautinės mokslinių tyrimų infrastruktūrų prieiga internete: <https://ec.europa.eu/research/infrastructures/index.cfm?pg=eric-landscape>
9. 2018 European Semester: Country Report – Lithuania, prieiga internete: https://ec.europa.eu/info/publications/2018-european-semester-country-reports_en
10. Mokslinių tyrimų ir technologijų organizacijų europinės asociacijos, prieiga internete: <http://www.earto.eu/about-earto/list-of-members.html>
11. Public Research Institutions: Mapping Sector Trends, OECD, 2011, prieiga internete: <http://www.oecd.org/sti/sci-tech/publicresearchinstitutionsmappingsectortrends.htm>

12. Tarpvyriausybinių mokslo organizacijų fundamentinių tyrimų srityje, prieiga internete: <https://www.euroforum.org/about-euroforum/members/>;

13. Žinių ir inovacijų bendruomenių komunikatas, prieiga internete: http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC108018/industry_evaluation_on_line_hr.pdf;

Lietuvos ekspertų apžvalgos, studijos, vertinimai:

14. Ilgalaikių institucinių MTEP programų vertinimas, prieiga internete: <https://www.lmt.lt/lt/mokslo-kokybe/ilgalaikiu-institutu-programu-vertinimas/2264>;

15. Lietuvos humanitarinių ir socialinių mokslų institucijų konsolidavimo ir plėtros galimybių studija (Lietuvos mokslo taryba, 2009), prieiga internete: <http://www.lmt.lt/lt/mokslo-kokybe/analizes-studijos-tyrimai/2256>;

16. Lietuvos mokslo tarybos 2014-2016 m. mokslinės veiklos vertinimo duomenys (2016), prieiga internete: <http://www.lmt.lt/lt/mokslo-kokybe/mokslo-meno-veiklos-rezultatu-vertinimas/20152016-metu-mokslo-meno-veiklos-vertinimas/2420>;

17. Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų institutų potencialo apžvalga, MOSTA (2017 m.). prieiga internete: http://www.smm.lt/uploads/documents/naujienos/MOSTA%20Valstybiniai%20mokslo%20institutai_potencialas_12%2005.pdf;

18. 2015 m. MOSTA Mokslinės veiklos tarptautinio palyginamojo vertinimo medžiaga, prieiga internete: http://www.mosta.lt/images/documents/mokslines_veiklos_palyginamasis_tyrimas/Lithuania_RAE_Glance_at_overall_results.pdf

19. 2009–2011 m. valstybinių mokslinių tyrimų institutų pertvarka: integruotų arba sujungtų institutų darbuotojų apklausos rezultatai, MOSTA (2017), prieiga internete: http://www.smm.lt/uploads/documents/naujienos/Institut%C5%B3%20pertvarka%202009-2011_Darbo%20grup%C4%97%202018%2001%2015.pdf

PRIEDAI

1 priedas. [Valstybinių mokslinių tyrimų institutų profiliai](#) (2018);

2 priedas. [2009–2010 m. Institutų pertvarkos vizualizacija](#);

3 priedas. [Institutai bendroje MTEPI ekosistemoje](#) (2018);

4 priedas. [Mokslinių tyrimų institutų MTEP veiklos finansavimo šaltiniai ir jų pasiskirstymas](#) (2017);

5 priedas. [MTEP srities finansavimo struktūra Lietuvoje ir Europos Sąjungoje](#);

6 priedas. [Pertvarkytų institutų tinklo sistema](#).